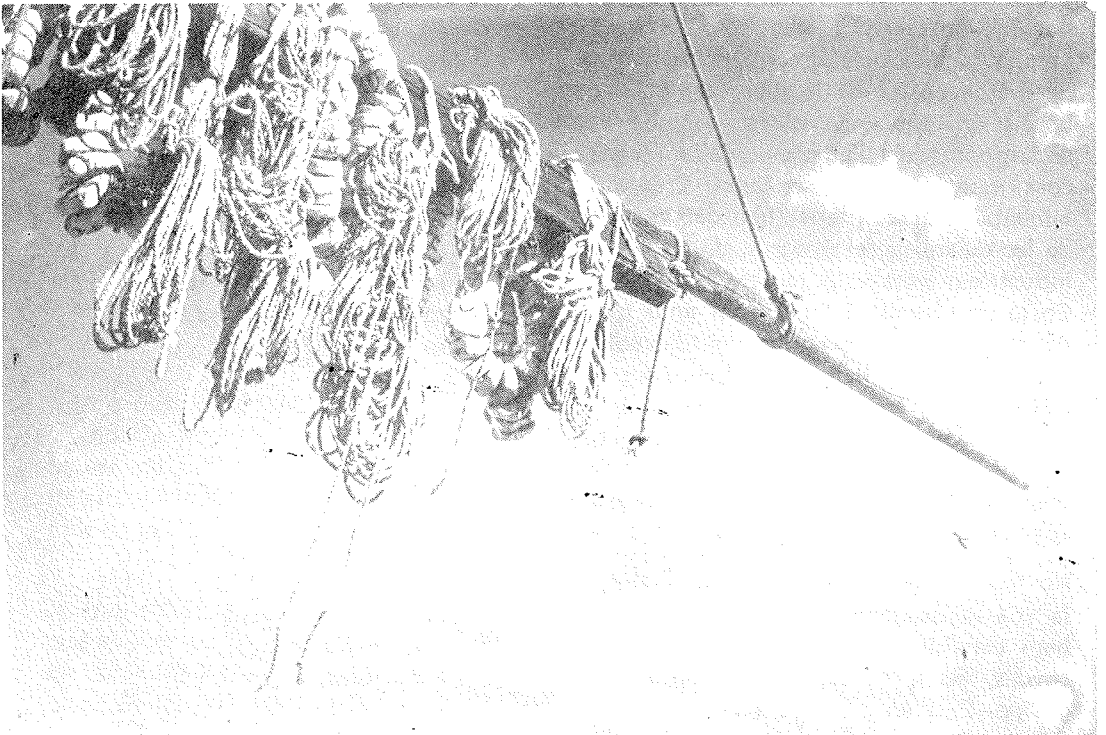

Poetes badalonins i mar

Joan Soler i Amigó

○ No és sinó una primera tongada. Només he començat a espigolar versos de badalonins a veure què dèiem del mar, què ens deia el mar, com el dèiem, per què, què ens era. Si ens servíem i ens tornàvem a servir d'aquest mot —masculí, femení, nu...— monosil·làbic, de tres lletres, veí fonètic de mare, d'amor, de mort, de mur... de

merda... com un simple recurs tòpic, ja sense expressió, mat, estàtic, o si tenia per a nosaltres vivor i força per a dir, per a compartir. Si fomentava una poesia romàntica, o social, o metafísica, o d'assaig, cofoia o populistà. Si per als badalonins poetes públics era una paraula que teníem a mà per dir allò, o això, o moltes

altres coses. I, sobretot, quin era el mar que coneixíem, i com el dúiem dins i com ens traspuava. Si era el mateix mar, el dels poetes, que el dels pescadors, o del veïnat de Baix a Mar, o el dels banyistes, o el dels ecologistes, o el dels turistes escadussers d'inflable i carmanyola, o el dels botiguers del carrer que hi deriva.

He començat a regirar llibres de versos —els que tenia a mà, sense altra tria— i he anat veient aquest mar de tants colors i sensacions, tal vell i conegut i alhora tant que ens sobta, que se'ns enduu i ens repta, ens asserena, ens torba, ens enganya o ens fuig, o roman invariable.

M'hi ha semblat veure descripcions de colors, algun mar genèric, inconcret, però tot seguit apareix el mar de cada u, de Badalona, nostre divers però reconegut, íntim però comunicat: «el meu mar tan cridaner»... «la palmera a frec de mar»... «tren xisclador»... «només se sent l'esbufec de les onades»... «i tu i jo anem a mar»... «el respirar de les onades»... «llargues nits dintre aquest blau, blau perdut»... «aquests carrers prop del mar, prop les vacances»... «sota una marítima quasi lluna plena»... etc., etc.

També la denúncia brechtiana del crim de massa parlar de la mar, «amb poemes humits», i els seus colors —també «color de vi, com deia l'altre»—, callant «les coses que ens interessin ara». O la lamentació de com ens l'han deixat, maculat de les deixalles del progrés, de les indústries: «tot està tacat»... «perla de la Costa de Llevant, i tant!», dit amb molta tristesa. O el pretext de fugir, d'evadir-se allà enllà: «que llancés el plor a la mar»... «debades voldries abstreure't mirant la mar»... «tu i jo —per què?— anem a mar»... «he venut llàgrimes a la mar»... «fes-me una barca per a fugir»... «te'n vas anar sense dir que no tornaves»...

No havíem de ser massa nominalistes en la tria de fragments «marins». També hi hem convidat altres mots: xarxa, rem, cordes, veles, barca, llagut, bolitx, gavines... quan són fets servir per a dir, dient això que diuen, allò que volen dir: «ni llencen com una xarxa la mirada»...

«és una xarxa el teu món»... «els dies, les tardes, són xarxes o rem»...
I la sal.

ODILE ARQUÉ. **Boires d'alba**. 1977

...
Estim aquella olor d'illa;
aquell record de boira;
aquell camí polsós;
aquell estel;
la mar
i la lluna

...
Estim el record
de qui va dir-me en un vespre
que llancés el plor a la mar,
que ella plora entre dos llustres
i a l'albada minva el cant.

...
Escolta vora la mar
el crit de la gavina blanca;
deixa que el vent et doni el seu saber.
Escolta el plor
de l'arena nua.

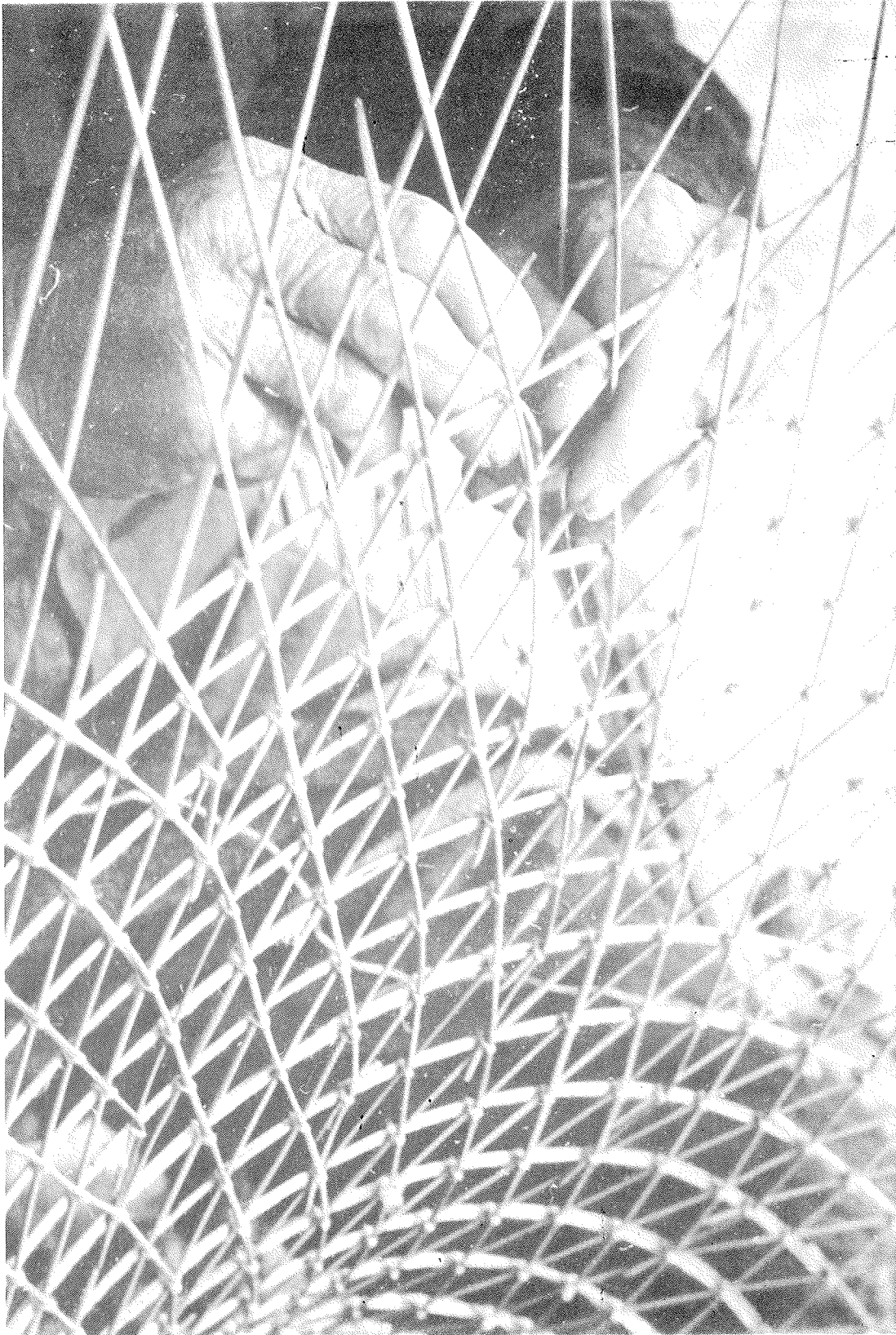
...
...
Si aquest silenci
fos mar,
no podria estimar-lo

...
Perquè aquest silenci
no és pau;
ni és l'home en repòs;
ni és el meu mar
tan cridaner,
missatger de tants versos,
missatger de tristors,
missatger d'agonies.

...
...
Tan sols
restes.
Llac.
Mar?

Sí,
la terra és pnyent
i et manté èstic,
engarjolat,
mar,
llac.

...

VALENTÍ SOLER. **Febre de febrer.** 1981

PROCLAMA

- 1r. Si convé, el mar decretarà el locaut
del seu propi color blau.
...
- 10è. I si convé, el mar decretarà el locaut
del seu propi color blau.
...
és una xarxa el teu món
...
Debades voldries abstreure't mirant
| la mar
o resseguint el vol llunyà de les ga-
| vines,
o la creixença infinita dels núvols
| blancs
...

En escruix. 1981.

Oblidaràs
les nits callades
i la palmera
a frec de mar?
...

A baix a mar
els pescadors
fan un caliu
amb ceps de vinya.
...

Passeig de mar
merda de gos.
Tren xisclador
dels suïcides.
...

JOSEP M. GÓMEZ DE URRUTIA. **Fil de llum.**
1975

...
Blau el mar
i també verd.
Blau el cel
i també gris.
Però ni el blau
ni el gris
ni el verd
no són el mar
ni són el cel.
...
...
...

El mar
és brut,
tot està tacat
...
...

ni llencem
com una xarxa
la mirada
per omplir-la
de paraules,
d'abraçades
i de camins
paralels.

JOAN SOLER I AMIGÓ. **Gira la caruixa.** 1979

...sol de tardor
vela daurada,
carena, vent de garbí,
record de barca
em llisca pel pensament
i la mirada
rastre d'escuma, camí
de l'oblit.
Te'n vas anar sense dir
que no tornaves.
Verals i solc de quillat
sobre la platja,
només se sent l'esbufec
de les onades...
Deserta mar com un fris
davant la nit.
...
...

j quin greu
—quin caire viu—
no sentir l'aire
ni la mar
ni les veus
ni boixets
de puntaire
com vetllen
al cancell dels retorns
per un llagut
un misteri...
...
...
i la marinada
t'esbulla el cabell!
...
...

Sant Martí
 fa una calada
 amb un art
 de set colors
 per veure
 si la lluna
 caurà
 en el cop.
 Serena de la nit...
 Hi fa mans en Guiloba
 llevant el bolitx
 xorrant les malles plenes:
 tots són verats
 mirallets
 lluents
 de lluna
 en el cove.

COLOMA LLEAL. **Poemes.** 1967

Fa sol
 i el sol entra al taller
 fa sol
 i tu i jo anem a mar
 ...
 fa sol
 i tu i jo
 —per què?—
 anem a mar.

JOSEP GUAL LLOBERES. **La sal al coll.** 1963

Un dia
 serà idèntic a l'altre
 ...
 Esperarem un diumenge
 per anar a la platja
 i veurem les barques
 amb gallarets
 a les veles.

...
 Plou a bots i barrals,
 les quatre rieres
 baixen de pal a pal
 i s'enduen mar enfora
 tota la farda
 ...

Ja tots saben a bastament
 que el mar és molt bonic,
 de color blau o verd,
 color de vi, com deia l'altre.
 Doncs, no vulgueu entossudits
 sentir-ho repetir tantes vegades
 ...

Deixem-nos de punyetes
 i diguem
 les coses que ens interessin ara.

...
 Amic,
 no puc cantar cançons,
 m'han estripat les cordes
 de la barca,
 de la barca
 on guardava
 tots els cants.
 Ara no puc
 lligar el timó
 i el vent em porta
 ...

...
 la pietat del blanc llançava al mar
 fruita macada.
 Vèiem els bergantins
 turulls de carn
 i el món veia només
 les veles blanques.
 Per això hem plorat amargament
 i és tan salada l'aigua.

Més ençà dels burots. 1979

Perla de la Costa de Llevant,
 i tant!

...
 Un port de nàfrags, mal somni de
 [grumets
 compartiments estancs migpartint
 [l'aigua
 per fer-nos del Passeig un carrer més
 trencant el respirar de les onades.

...
 I ens tocaven els voravius
 del cor
 i els altres,
 parlant dels pescadors
 i les pesqueres.
 De tot l'encís de la mar blava
 amb poemes humits
 de veles, xarxes i palangres.

CECÍLIA PAQUÍN. **Memòria, buit.** 1980

Blau, avui el teu records és blau, tu
 [ets el mar i el cel,
 i, també, la sorra granada d'aquesta
 [platja,
 ...

Tu vas viure llargues nits dintre aquest
[blau,
blau perdut, robat per la foscor i la
[tempesta...

...
tu no eres més que un pescador blau
[per dins,
humil, voluntàriament apagat per fora.

...
No em pregunteu pel mar ni pel cel,
[ni per l'última essència vital de la
[muntanya,

...
Jo he venut llàgrimes al vent,
[arrecerada a les cantonades, he venut
[llàgrimes al vent,
i, asseguda a la sorra de les platges,
[he venut llàgrimes a la mar,
i, caminant pels encrespats viaranys
[de muntanya, he venut llàgrimes a les
[valls i als pics.

...
...
Artesà de velles mans, calafat o mestre
[d'aixa,
fes-me una barca per a fugir...

JOAN ARGENTÉ. **El temps, de tants dits.** 1960

...
i allà al mar una remor i un ocell
han passat tarda avall.
L'esperit s'ha trobat, rera els vidres,
ben trist i ha obert com la mar ample
... [plany

...
al quiet carrer que neix i mor
entre fàbriques, a la brisa,
l'àgil llebrer del mar.

...
...
la fragata del desembre.
Mar enfora l'avaraven,
terra endins avançarà.

...
Silenci! Ha udolat un nom.
I ni el vent,
ni la mar,
ni les gavines

d'aquesta tarda d'octubre
no varien

...
...
Els dies, les tardes,
són xarxes o rems

Moviment peristàltic. 1963

...
Mar
fa sal,
mur
fa murtra,
or
fa sort,
mort fa mal.

Semidiürn, Seminocturn. 1975

...
No cau la pluja.
És només la humitat
que amara aquests carrers prop del mar,
prop les vacances

...
...
Arena, arena
de la mar,
endevina qui s'ha llufat!

...
...
el silenci que gravita finestra enllà
sota una marítima
quasi lluna plena
...

Ja ho heu vist de seguida: hem fullejat
no pas tots els llibres, ni tots els poemes,
ni tots els poetes badalonins, ni els que hi
eren, ni els que hi són, ni els que hi seran.
Hi trobem prou a faltar en Màrius Sampere,
la Carme Oller, en Marcel Riera, la Carme
Guasch, la Maria Escrihuela, i uns quants
més. Si us sembla, un altre dia podem
mirar de continuar l'aplec. Jo diria que sí,
que no són «punyetes», ni és simple
massoquisme d'enyorament de blaus ja
perduts; que no és —en aquest cas—, em
sembla, «sentir-ho repetir tantes vegades».
Ho podeu veure prou. Com ha dit en Joan
Argenté «la poesia és un fet».